

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 1. december 2020
(OR. en)

13512/20

SOC 772
EMPL 542

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	ST 12945/20
Vedr.:	Rådets konklusioner om menneskerettigheder og anstændigt arbejde i globale forsyningskæder

Rådets konklusioner om menneskerettigheder og anstændigt arbejde i globale forsyningskæder

**Rådets konklusioner om menneskerettigheder og anstændigt arbejde i globale
forsyningskæder**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,
SOM MINDER OM FØLGENDE:

1. Beskyttelse af menneskerettighederne, fremme af bæredygtig udvikling, miljøbeskyttelse, fremme af social retfærdighed og overholdelse af folkeretten er blandt Den Europæiske Unions grundlæggende værdier, som er forankret i traktaterne om Den Europæiske Union og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
2. Disse værdier er retningsgivende for Den Europæiske Unions engagement i at beskytte menneskerettighederne og fremme anstændigt arbejde for alle.
3. Medlemsstaterne har forpligtet sig til at fremme anstændigt arbejde for alle som fastsat i FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling. Bæredygtige globale forsyningskæder er afgørende for at nå FN's mål for bæredygtig udvikling, hvilket også understreges i den nye europæiske konsensus for udvikling¹.
4. FN's 2030-dagsorden, ILO's erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering fra 2008 og ILO's 100-årserklæring om fremtidens arbejde fra 2019 har fastlagt anstændigt arbejde for alle som et centralt mål.
5. ILO's trepartsprinciperklæring vedrørende multinationale virksomheder og socialpolitik udstikker retningslinjer for virksomheder om socialpolitik og inkluderende, ansvarlig og bæredygtig praksis på arbejdspladsen, mens OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder indeholder principper og standarder for ansvarlig forretningsskik².

¹ Den nye europæiske konsensus for udvikling: Vores verden, vores værdighed, vores fremtid. Fælles erklæring fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen, 2017.

² Den Internationale Arbejdsorganisation: Trepartsprinciperklæring vedrørende multinationale virksomheder og socialpolitik, femte udgave – marts 2017.
Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling: OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, 2011-udgave.

6. Overholdelse, fremme og effektiv gennemførelse af de principper om grundlæggende rettigheder på arbejdet, der er indeholdt i ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet fra 1998, er en væsentlig del af dagsordenen for anstændigt arbejde.
7. I 2016 vedtog Europarådet henstillingen om menneskerettigheder og erhvervslivet, som indeholder specifikke retningslinjer til støtte for medlemsstaterne³.
8. Rådet opfordrede medlemsstaterne og Europa-Kommissionen til at tilskynde til og fremme ansvarlig forvaltning i globale forsyningskæder, herunder gennem virksomheders sociale ansvar, due diligence med hensyn til menneskerettigheder, fremme af anstændigt arbejde og social beskyttelse og arbejdstagerbeskyttelse⁴.
9. Kommissionen vedtog den europæiske grønne pagt⁵ og fremhævede, at EU – som det største indre marked i verden – kan fastsætte standarder, der gælder på tværs af globale værdikæder.
10. Den Europæiske Union og medlemsstaterne har forpligtet sig til at gennemføre FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder for at beskytte menneskerettighederne og arbejdsstandarderne mod negative virkninger forårsaget af virksomheder, herunder for at sikre, at personer, der er berørt af erhvervsaktiviteter, har adgang til effektive retsmidler.

³ Europarådet: Human rights and business (Menneskerettigheder og erhvervslivet) – henstilling CM/Rec (2016)3 fra Ministerkomitéen til medlemsstaterne (2016).

⁴ Rådet for Den Europæiske Union, Fremtidens arbejde: Den Europæiske Union støtter ILO's 100-årserklæring, 2019, 13436/19, punkt 19.

⁵ Europa-Kommissionens meddelelse "Den europæiske grønne pagt", COM(2019) 640 final, s. 22.

SOM TAGER FØLGENDE I BETRAGTNING

11. Covid-19-pandemien har forværret den allerede vanskelige situation for dele af arbejdsstyrken på alle niveauer af de globale forsyningskæder. Navnlig kvinder, børn og vandrende arbejdstagere er berørt og oplever uforholdsmæssigt store erhvervsrelaterede krænkelse af mennesker- og arbejdstagerrettighederne⁶.
12. Det fortsatte kraftige fald i arbejdstid og de betydelige tab af arbejdsindkomst globalt som følge af covid-19-pandemien betyder, at omkring 1,6 milliarder arbejdstagere alene i den uformelle økonomi – dvs. næsten halvdelen af den globale arbejdsstyrke – befinder sig i umiddelbar fare for at miste deres levebrød⁷.
13. Covid-19-pandemien forårsagede en verdensomspændende økonomisk afmatning, som er betydeligt værre end den økonomiske og finansielle krise fra 2007 til 2009. Virksomheder i Europa og i hele verden står over for enorme udfordringer med at overvinde denne usædvanlige økonomiske situation. Pandemien har vist, at virksomheder med henblik på en effektiv og fleksibel krisestyring gør klogt i at have et overblik over deres værdikæder, kende deres leverandører og samarbejde med dem.
14. Inddragelse af arbejdsmarkedets parter spiller en central rolle med hensyn til at håndtere og afbøde virkningerne af covid-19-krisen og kan kun være effektiv, hvis foreningsfrihed og kollektiv forhandling beskyttes.
15. I de sidste to årtier er der sket visse forbedringer i bekæmpelsen af børnearbejde, selv om de seneste skøn viser en betydelig opbremsning i fremskridtene⁸. Hvis den globale reduktion af børnearbejde fortsætter i dette langsomme tempo, vil det tage næsten 40 år at udrydde børnearbejde i stedet for 5 år som fastsat i mål nr. 8.7 i mål for bæredygtig udvikling nr. 8.

⁶ De Forenede Nationer: Fælles ansvar, global solidaritet: Reaktion på de socioøkonomiske konsekvenser af covid-19 2020; Covid-19 og børnearbejde: En tid med krise, en tid til handling, UNICEF/ILO's fælles publikation, juni 2020.

⁷ ILO's overvågningscenter: COVID-19 and the world of work (Covid-19 og arbejdsmarkedet), 29. april 2020.

⁸ Den Internationale Arbejdsorganisation, Global Estimates of Child Labour, Results and Trends, 2012-2016, september 2017.

16. Globale forsyningskæder spiller en central rolle i de økonomiske aktiviteter i hele verden og i den globale handel. Flere hundrede millioner af arbejdstagere er beskæftiget i de multinationale virksomheders net af forsyningskæder. Disse net udgør 80 % af den globale handel⁹. De skal forvaltes bæredygtigt for at opnå anstændigt arbejde for alle, herunder rimelige lønninger, der sikrer en anstændig levestandard.
17. Bæredygtig forvaltning og produktion samt partnerskab mellem arbejdsmarkedets parter giver en konkurrencemæssig fordel. Ved at anvende en sammenhængende tilgang kan Den Europæiske Union bygge videre på denne fordel og – som det største indre marked i verden – påtage sig en førende international rolle med hensyn til at fremme virksomhedernes ansvar for deres handlinger og udeladelser.
18. Virksomhedernes due diligence, navnlig due diligence i forbindelse med menneskerettigheder, er afgørende for ansvarlig forvaltning i forsyningskæden i overensstemmelse med FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, ILO's trepartsprinciperklæring vedrørende multinationale virksomheder og socialpolitik og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
19. 15 medlemsstater har vedtaget deres nationale handlingsplan om erhvervslivet og menneskerettigheder efter en opfordring fra Kommissionen i 2011¹⁰. Disse planer er meget forskellige med hensyn til gennemførelsestilgange og -forpligtelser. Nogle lande har gennemført eller planlægger at gennemføre ufravigelig lovgivning om due diligence.
20. En analyse foretaget af Europa-Kommissionen viser, at kun et mindretal af virksomhederne i Den Europæiske Union i øjeblikket udviser omfattende due diligence, som tager hensyn til alle menneske- og arbejdstagerrettigheder samt miljøbelastning, og som dækker hele værdikæden¹¹. Dette kan indebære alvorlige risici for både rettighedshavere og virksomheder.

UNCTAD, World Investment Report, 2013.

¹⁰ Europa-Kommissionens meddelelse "En ny EU-strategi 2011-2014 for virksomhedernes sociale ansvar", COM(2011) 681 final.

¹¹ Europa-Kommissionen (2020): Study on due diligence requirements through the supply chain (Undersøgelse af due diligence-krav gennem forsyningskæden).

21. Frivillige foranstaltninger og initiativer fra virksomheder, fagforeninger, erhvervsorganisationer og andre interessenter såsom sektordialoger og sektorspecifikke eller tematiske multiinteressentplatforme eller -initiativer samt oplysningsaktiviteter blandt forbrugerne spiller en vigtig rolle, men det er usandsynligt, at de i sig selv i væsentlig grad kan ændre den måde, hvorpå virksomhederne håndterer deres sociale, miljømæssige og forvaltningsmæssige virkninger, og give de berørte parter effektive retsmidler¹².
22. Europæiske virksomheder, navnlig virksomheder med tværsektorielle aktiviteter, står over for forskellige EU-krav til bæredygtighed og due diligence og forskelligartet national lovgivning. Behovet for lige konkurrencevilkår med de samme standarder for alle, herunder konkurrenter fra tredjelande inden for EU's indre marked, anerkendes således i stigende grad af et stadig større antal europæiske virksomheder, der anerkender værdien af EU-dækkende obligatoriske due diligence-regler for menneskerettigheder¹³.
23. For at samle indflydelse og ekspertise er det vigtigt at have en fælles forståelse af due diligence-kravene på tværs af sektorer og virksomheders og landes størrelse i overensstemmelse med FN's vejledende principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og ILO's trepartsprinciperklæring vedrørende multinationale virksomheder og socialpolitik.

SOM UNDERSTREGER FØLGENDE:

24. Krænkelser af grundlæggende rettigheder på arbejdet, dårlige arbejdsvilkår, navnlig utilstrækkelig sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, mangel på rimelige lønninger, uregelmæssig eller alt for lang arbejdstid, forskelsbehandling samt kønsbaseret vold og chikane, der uforholdsmæssigt hårdt rammer kvinder og piger, herunder i forsynings- og værdikæder, skal tackles ved hjælp af en global tilgang.

¹² Europa-Kommissionen (2020): Study on directors' duties and sustainable corporate governance (Undersøgelse af ledelsesmedlemmers pligter og bæredygtig virksomhedsledelse). Europa-Kommissionen (2020): Study on due diligence requirements through the supply chain (Undersøgelse af due diligence-krav gennem forsyningskæden).

¹³ Europa-Kommissionen (2020): Study on due diligence requirements through the supply chain (Undersøgelse af due diligence-krav gennem forsyningskæden).

25. Gennemførelse af målene for bæredygtig udvikling kræver en stærk dagsorden for anstændigt arbejde som understreget i mål for bæredygtig udvikling nr. 8. Fremme af anstændigt arbejde er også et væsentligt element i bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug, bekæmpelse af fattigdom og sult, styrkelse af social beskyttelse, fremme af ligestilling mellem kønnene og reduktion af uligheder.
26. Det er først og fremmest de enkelte staters ansvar at respektere, beskytte og opfylde menneskerettigheder for enkeltpersoner inden for deres område og/eller jurisdiktion. Virksomhedernes ansvar for at overholde menneskerettighederne er uafhængigt af staternes evne eller vilje til at opfylde deres forpligtelse til at beskytte menneskerettighederne.
27. Opfyldelse af de mål, der er fastsat i 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, kræver en øget indsats og konkrete foranstaltninger til fremme af anstændigt arbejde, herunder i globale forsyningskæder.
28. Etablering af et gunstigt miljø for og fremme af ansvarlig forvaltning i forsyningskæden er en vigtig del af EU's indsats for at fremme anstændigt arbejde i globale forsyningskæder.
29. For at imødegå manglerne i beskyttelse af menneskerettighederne i de globale forsyningskæder vil der være behov for en samtidig indsats gennem alle eksisterende politiske kanaler. Den Europæiske Union og medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter samt de relevante interessenter, herunder civilsamfundet, er nødt til at arbejde sammen om at samle deres indsats med henblik på en solid politisk ramme og strategi, der skaber lige konkurrencevilkår på internationalt plan.
30. Eventuelle forpligtelser, der pålægges virksomheder, bør være i overensstemmelse med internationale forpligtelser, være forholdsmæssige, skabe retssikkerhed, tage hensyn til SMV'ernes særlige situation og behov og sigte mod at styrke anstændigt arbejde, herunder fremme af ansvarlige forbindelser mellem EU-virksomheder og deres partnere i udviklingslandene.

SOM UDTRYKKER TILFREDSHED MED, AT EUROPA-KOMMISSIONEN

31. har forpligtet sig til at fremme social retfærdighed i resten af verden for at sikre en retfærdig omstilling af den globale økonomi¹⁴.
32. har meddelt, at den agter at fremsætte et nyt initiativ i 2021 om bæredygtig virksomhedsledelse, som blandt andre spørgsmål vil have fokus på menneskerettigheder, miljømæssig diligenspligt og due diligence i de forskellige økonomiske forsynings- og værdikæder¹⁵.
33. træffer foranstaltninger på forskellige politikområder for at fremme anstændigt arbejde i globale forsynings- og værdikæder og har bebudet yderligere foranstaltninger. Disse politikker omfatter handel, udviklingssamarbejde, arbejdstager- og menneskerettighedsdialoger og -politikker, sektorspecifikke politikker og naboskabspolitikker og foranstaltninger vedrørende virksomhedernes ansvar, offentligt udbud, virksomhedsrapportering, bæredygtig finansiering, due diligence i forsyningskæder for konfliktminerale, miljøet og forbrugerpolitikker.
34. styrker sit engagement med partnerlande og i internationale fora for aktivt at fremme og støtte nationale og globale bestræbelser på at gennemføre FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og ILO's trepartsprinciperklæring vedrørende multinationale virksomheder og socialpolitik.

¹⁴ Europa-Kommissionen, Meddelelsen "Et stærkt socialt Europa for retfærdig omstilling" COM(2020) 14 final/2.

¹⁵ Europa-Kommissionens meddelelse "EU's biodiversitetsstrategi for 2030", COM(2020) 380 final/2.

35. har opfordret medlemsstaterne til at vedtage nationale handlingsplaner¹⁶ og overvejer forskellige former for yderligere incitamenter for virksomheder til at integrere målene for bæredygtig udvikling i deres aktiviteter som beskrevet i oplægget "På vej mod et bæredygtigt Europa i 2030"¹⁷ i overensstemmelse med EU's erklærede vilje til at undersøge mulighederne for at sætte skub i gennemførelsen af FN's vejledende principper, herunder en eventuel tilknyttet EU-handlingsplan¹⁸.
36. er fast besluttet på at skabe en kultur med bæredygtig virksomhedsledelse og opnå en velfungerende inkluderende økonomi i topform, der tjener alle og lever op til miljømæssige og sociale mål¹⁹.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL I OVERENSSTEMMELSE MED DERES KOMPETENCER OG UNDER HENSYNTAGEN TIL NATIONALE FORHOLD OG MED RESPEKT FOR ARBEJDSMARKEDSPARTERNES ROLLE OG AUTONOMI AT

37. INTENSIVERE deres bestræbelser på effektivt at gennemføre FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, herunder gennem nye eller ajourførte nationale handlingsplaner, der indeholder et intelligent miks af frivillige og obligatoriske foranstaltninger, hvis det er relevant. Processerne i de nationale handlingsplaner skal fokusere på at udbedre mangler i beskyttelsen af menneskerettighederne og bør løbende inddrage arbejdstagere og andre rettighedshavere fra berørte grupper og samfund samt arbejdsmarkedets parter.
38. OVERVEJE at tilslutte sig Alliance 8.7. for at bidrage til indsatsen vedrørende mål nr. 8.7 i 2030-målene for bæredygtig udvikling om at bekæmpe børne- og tvangsarbejde og menneskehandel i globale forsyningskæder.

¹⁶ Europa-Kommissionens meddelelse "En ny EU-strategi 2011-2014 for virksomhedernes sociale ansvar", COM(2011) 681 final/2.

¹⁷ Europa-Kommissionens oplæg (2019) "På vej mod et bæredygtigt Europa i 2030", COM(2019) 22.

¹⁸ Rådets konklusioner om EU's prioriteter i FN's menneskerettighedsfora i 2019, der blev vedtaget af Rådet på 3673. samling den 18. februar 2019, dokument ST 6339/19.

¹⁹ Europa-Kommissionens meddelelse fra 2019 "Den europæiske grønne pagt"; Europa-Kommissionens handlingsplan fra 2018 om finansiering af bæredygtig vækst; initiativ om bæredygtig virksomhedsledelse under ledelse af GD for Retlige Anliggender.

39. OVERVEJE at støtte den ILO-administrerede Vision Zero Fund og lignende projekter i andre internationale organisationer, der bidrager til visionen om at nå frem til, at der ikke sker nogen alvorlige og dødbringende arbejdsrelaterede ulykker, skader og sygdomme i globale forsyningskæder, og at STØTTE bestræbelserne på at integrere retten til sikre og sunde arbejdsforhold i ILO's ramme for grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet²⁰.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE OG EUROPA-KOMMISSIONEN TIL I
OVERENSSTEMMELSE MED DERES RESPEKTIVE KOMPETENCER OG UNDER
HENSYNTAGEN TIL NATIONALE FORHOLD OG MED RESPEKT FOR
ARBEJDSMARKEDSPARTERNES ROLLE OG AUTONOMI AT

40. FREMME menneskerettighederne i globale forsyningskæder og anstændigt arbejde i hele verden, herunder en nultolerancepolitik over for børne- og tvangsarbejde, menneskehandel og andre krænkelser og overtrædelser af menneskerettighederne, gennem deres forskellige interne og eksterne politikker, i multilaterale fora og sammen med globale partnere.
41. OVERVEJE at iværksætte eller styrke initiativer, navnlig partnerskabsprogrammer, for at styrke arbejdstilsynssystemerne i tredjelande.
42. BIDRAGE til en bæredygtig og modstandsdygtig global genopretning efter covid-19-krisen ved at træffe foranstaltninger til at tackle dens globale konsekvenser for arbejdstagere og andre rettighedshavere i de globale forsyningskæder og fastlægge politikker for retfærdig omstilling.
43. SAMARBEJDE for at fremme sammenhæng mellem nationale og europæiske foranstaltninger vedrørende bæredygtig virksomhedsledelse, herunder med hensyn til krav til forsyningskæden og deres effektive gennemførelse i betragtning af de europæiske virksomheders vanskelige økonomiske situation som følge af covid-19-krisen.

²⁰ Rådet for Den Europæiske Union "Fremtidens arbejde: Den Europæiske Union støtter ILO's 100-årserklæring", 24. oktober 2019, dokument ST 13436/19.

OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN TIL AT

44. AJOURFØRE sin meddelelse fra 2006 om "Fremme af anstændigt arbejde for alle – EU's bidrag til gennemførelsen af dagsordenen for anstændigt arbejde i verden".
45. IVÆRKSÆTTE en EU-handlingsplan senest i 2021 med fokus på bæredygtig udformning af globale forsyningskæder, fremme af menneskerettigheder, sociale og miljømæssige standarder for due diligence og gennemsigtighed, og som tager hensyn til indhøstede erfaringer fra covid-19-pandemien. Dette støtter en sammenhængende gennemførelse af FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, ILO's trepartsprinciperklæring vedrørende multinationale virksomheder og socialpolitik og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Handlingsplanen bør imødekomme behovene hos dem, der befinder sig i begyndelsen af de globale forsyningskæder, ofte i udviklingslandene, og dermed supplere en ajourført dagsorden for anstændigt arbejde.
46. FREMSÆTTE et forslag til EU-rammebestemmelser for bæredygtig virksomhedsledelse, herunder virksomhedernes due diligence-forpligtelser på tværs af sektorer i de globale forsyningskæder. Dette kunne omfatte en fastlæggelse af, hvilken form for risikostyringsproces virksomhederne skal følge for at identificere, forebygge, afbøde og redegøre for deres negative indvirkninger på menneske- og arbejdstagerrettigheder og miljøbelastning.
47. OVERVEJE passende foranstaltninger til udviklingssamarbejde og støtte af eksterne politikker, som kan ledsage gennemførelsen af et intelligent miks af foranstaltninger i de globale forsyningskæder, herunder EU-lovgivning, og deres mulige indvirkning med hensyn til at skabe lige konkurrencevilkår på globalt plan og udbredelse blandt tredjelandspartnere.
48. FREMME udviklingen og gennemførelsen af nationale handlingsplaner om erhvervslivet og menneskerettigheder i medlemsstaterne for at forbedre koordineringen og sammenhængen.
49. OVERVEJE at fremlægge vejledende retningslinjer i form af kvalitetskriterier og -standarder for nationale handlingsplaner om erhvervslivet og menneskerettigheder og opbygge strukturer for peerlæring blandt medlemsstaterne med hensyn til deres nationale handlingsplaner om erhvervslivet og menneskerettigheder.

50. OVERVEJE at indlede sektordialoger i hele EU og opskalere nationale sektorstrategier på multiinteressentbasis for at behandle spørgsmål i forbindelse med menneske- og arbejdstagerrettigheder i globale forsynings- og værdikæder.
51. STØTTE og aktivt UDNYTTE det arbejde, der er udført af Agenturet for Grundlæggende Rettigheder²¹, og dets rådgivende rolle med hensyn til adgang til retsmidler i forbindelse med negative indvirkninger på menneskerettighederne i de globale forsyningskæder.
52. STRÆBE EFTER ambitiøse kapitler om bæredygtighed med stærke sociale rettigheder og arbejdstagerrettigheder og bestemmelser om ansvarlig forvaltning i forsyningskæden i handelsaftaler samt solide menneskerettighedsklausuler. Fortsætte arbejdet med at styrke overvågnings- og håndhævelsesmekanismerne og søge at sikre, at lande, der er omfattet af ensidige toldpræferencer, overholder internationale menneskerettigheds- og arbejdstagerstandarder.
-

²¹ Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (2020), Report on Business and Human Rights – Access to Remedy (Erhvervsvirksomhed og menneskerettigheder – adgang til retsmidler).